

DNT Asker Turlag; askerturlag@dnt.no

Asker, 15.06.2026

Forsvarsbygg

E-post: reguleringsplan.hurum@norconsult.com

Kopi:

Asker kommune

post@asker.kommune.no

Innspill til høring av planprogram for ny sprengstoffabrikk

Det vises til «Reguleringsplan for produksjonsanlegg for eksplosiver – Varsel om oppstart av planarbeid og høring av forslag til planprogram», datert 27.04.26.

DNT Asker Turlag (Turlaget) er et lokallag under DNT Oslo og Omegn som igjen er en forening under Den Norske Turistforeningen (DNT). Turlaget har en samarbeidsavtale med Asker kommune. En av målsetningene i avtalen er å bevare naturverdier, friluftslivsområder og landskapskvaliteter. Turlagets innspill er gitt med ønske om å bidra til at denne målsetningen nåes.

DNT Oslo og Omegn, sammen med DNT Drammen og Omegn og DNT sentralt sender separat innspill til planprogrammet. Turlaget stiller seg bak dette DNT-innspillet.

Innspillene fra Turlaget følger disposisjonen til dokumentet «Forslag til Planprogram».

Sammendrag

Proessen med å få vedtatt planer for ny sprengstoffabrikk i Norge har gått fort. Endelig plassering av anlegget til Hurum er hastebehandlet og gjort før det er gitt mulighet for medvirkning. Turlaget mener at Forsvarsdepartementets og Chemrings prosess knyttet til valg av lokalisering er sterkt kritikkverdigg.

De negative konsekvensene for natur, friluftsliv og trygghet vil bli så store, at vi ber om reell utredning av alternativ(e) lokalisering(er) før plassering og reguleringsplan vedtas endelig.

Hvis fabrikkken ender med å bli bygd i Hurum, krever Turlaget at det gjøres store avbøtende tiltak for å redusere de negative konsekvensene for Hurum-naturen, Oslofjorden, og befolkningens mulighet for friluftsliv.

I innspillet peker Turlaget på en del områder innenfor planområdet som er viktige å bevare som natur- og friluftsområder. Spesielt vil vi framheve:

- Planområdets korridor fra Striglevann til Tofte må bevares som natur og fullt tilgjengelig for friluftsliv.

- Området mellom Skaufjellåsen og Striglevann må bevares som attraktivt turområde.
- Rødbykollen må sikres som et attraktivt turmål med tilkomst fra nordvest.
- Det må sikres full tilgang til Røskestaddammen og Langevann med tilhørende strandsoner for vannaktiviteter.
- Veien langs sydenden av Røskestaddammen må ikke oppgraderes i nevneverdig grad.

Innledning (Kap. 1)

Turlaget har noen kommentarer til språkbruk i innledningskapittel:

Side	Tekst	Turlagets kommentar
generelt		Det er påfallende at naturmangfold og friluftslivsinteresser ikke er nevnt i innledningskapitlet.
11	<i>Anleggets fotavtrykk og arealet som inngjerdes vil kun utgjøre en liten andel av området som omfattes av planavgrensningen.</i>	Det totale planarealet er anslått til 15,3 km ² . Tidligere har det blitt antydnet at inngjerdet areal er på ca. 4 km ² . I tillegg kommer belte til perimetersikring, veier, kabel- og rørgater og annen infrastruktur utenfor gjerdene. Det er misvisende å betegne dette «en liten andel».
12	<i>I det videre planarbeidet vil det søkes alternativer for arealutnyttelse som hensyntar eksisterende bebyggelse, nærmiljø, tilgang til veinett og ferdselsårer, og legger til rette for videre drift og utvikling av lokale virksomheter.</i>	Hva ligger i ordet «ferdselsårer»? Dette må omfatte blant annet stier.

Beskrivelse av tiltaket (Kap. 2)

Turlaget har noen kommentarer til språkbruk i kapitlet om rammer og føringer for planarbeidet:

Side	Tekst	Turlagets kommentar
17	<i>Selv om produksjonsanlegget vil påvirke et stort areal, som en følge av krav til inngjerding og sikkerhetsavstander, vil arealutnyttelsen være lav.</i>	Hvis utbyggingen påvirker et stort areal, kan man ikke si at fotavtrykket er lite. At arealet som dekkes av bygninger (BYA) er lavt sett i forhold til det totale arealet innenfor planområde, er lite interessant
17	<i>Det innebærer at områdesikringen må etableres med en betydelig avstand til produksjonsanlegg og lagerfasiliteter, et belte som er ryddet for vegetasjon, dobbel inngjerding og systemer for overvåkning.</i>	Perimetersikringen krever et belte som er ryddet for vegetasjon. Det sies ikke noe om bredden på beltet. Et slikt belte vil redusere naturmangfoldet og bidra til et betydelig fotavtrykk.

Rammer og føringer for planarbeidet (Kap. 3)

Det står: «opplistingen er ikke uttømmende, men inkluderer det som antas å være de vesentligste føringene for den videre prosessen». Friluftsløven er imidlertid ikke nevnt blant opplistingen av lover.

Turlaget mener at med den betydningen friluftsliv har i planområdet må det antas at friluftsløven er blant de vesentlige føringene i planprosessen.

Planprosess og medvirkning (Kap. 4)

Tabell 4.1 og Figur 4.1 angir et tidsprogram som er stramt. Dette kan føre til at viktige data/forhold ikke får forsvarlig behandling i planprosessen og at medvirkning og informasjon til frivillige organisasjoner og innbyggere blir mangelfull.

Turlaget er bekymret for det stramme tidsprogrammet for planprosessen.

Tabell 4.1 har bl.a. en kolonne for «Deltagere». I alle faser i planprosessen er det angitt hvem som skal delta, unntatt i informasjon og kontordager som er åpent for alle.

På de to møtene som har vært i mai møtte Forsvarsbygg. Fra tilhørerne ble forslagsstiller og tiltakshaver etterlyst.

Turlaget framhever at på fremtidige informasjonsmøter må Forsvarsdepartementet og Chemring være til stede for å svare på spørsmål. I rubrikkene for deltagere på informasjonsmøter og kontordager bør tilføyes forslagsstiller og tiltakshaver.

Lokaliseringsvurdering og alternativ for videre utredning (Kap. 5)

Turlaget ønsker ikke i dette innspillet å argumentere for hvor kritikkverdig lokalisering prosessen har vært gjennomført av Forsvarsdepartementet og Chemring. Dette er allerede gjort av mange organisasjoner (DNT inklusive) og privatpersoner i møter, avisinnlegg og brev. Vi vil likevel komme med følgende utsagn:

Turlaget mener at Forsvarsdepartementets og Chemrings prosess knyttet til valg av lokalisering er sterkt kritikkverdig.

Selv om dette innspillet ikke er adressert til Asker kommune, ønsker Turlaget likevel å påpeke Asker kommunes rolle i prosessen for valg av lokalisering.

I arealstrategien til Asker kommune heter det:

Vi tilrettelegger for utvikling som tar vare på og styrker naturverdier, grønnstruktur, jordbruksarealer og vann. Vi prioriterer utbygging på eksisterende grå arealer og sikrer blågrønne kvaliteter i utbyggingsområder.

Med en slik strategi burde Asker kommune, representert både ved sin administrasjon og sine folkevalgte, hatt som instinktiv refleks å utfordre Forsvarsdepartementets lokaliseringforslag til sprengstoffabrikken.

I forbindelse med arbeidet med kommunens arealdel, perioden 2022-2034, ble det utredet om det skulle søkes å legge Hurummarka inn under markalovgivning. Det ble konkludert med at dette ikke skulle gjøres. Som begrunnelse ble det blant annet anført:

Asker kommune har store sammenhengende skogsområder sørover som ikke ligger innenfor markagrensa og dermed markalovens virkeområde. Det er ønskelig at disse områdene vernes mot utbygging og sikrer tilrettelegging for friluftsliv, rekreasjon og idrett. Det er i arbeidet med arealdelen vurdert om det skulle legges inn en «kommunal markagrense» for å styrke vernet av skogsområder til disse formålet også sydover i kommunen. Etter kommunedirektørens vurdering vil ikke en kommunal markagrense gi noe sterkere vern utover det man oppnår med arealformål LNF.

Marka, Vedlegg 7, Asker kommune, datert 14.09.21

Kommunen uttrykker således at Hurummarka prinsipielt skal ha samme vern som øvrige områder innenfor markagrensen rundt Oslo.

Ett av de fundamentale kriteriene som Forsvarsdepartementet har benyttet for valg av lokalisering er at områder innenfor markagrensen ikke er kvalifisert. Hurummarka burde derfor «automatisk» vært beskyttet mot denne utbyggingen.

Turlaget mener at Asker kommune ikke har ivaretatt sine forpliktelser i henhold til sine egne strategier og målsetninger vedtatt for kommunen. Kommunen burde ha inntatt en instinktiv holdning til at dette området må bevares.

Konsekvensutredningsplikt og utredningsmetodikk (Kap. 6)

Når det gjelder beskrivelsen av nullalternativet mener turlaget at følgende tekst burde vært tilføyd: «Planområdet er i hovedsak ubebygget og består av skog og vassdrag med stor verdi som friluftsområde og betydelig naturmangfold».

I kapittel 6.6 drøftes avbøtende tiltak. Selve teksten ser i og for seg grei ut. Men som tidligere påpekt er tidsrammen for planarbeidet meget stram. Prosessen slik den til nå har vært gjennomført gir heller ingen grunn til å tro at Forsvarsdepartementet og Chemring vil gjøre spesielt store anstrengelser for å gjennomføre avbøtende tiltak. Turlaget er redd for at slike tiltak veldig lett vil bli ofret med argumentasjon om det er for komplisert eller for dyrt å gjennomføre. Det er også grunn til å frykte at «hemmeligholdelseskortet» vil bli trukket for å unngå å gjennomføre avbøtende tiltak.

Turlaget mener at det er grunn til å frykte at Forsvarsdepartementet og Chemring ikke vil prioritere avbøtende tiltak i planarbeidet.

Turlaget mener at det pålegger Asker kommune et spesielt ansvar for å sørge for at planarbeidet knyttet til avbøtende tiltak blir samvittighetsfullt gjennomført.

Som påpekt under kapittel 5 ville ikke sprengstoffabrikken kunne lokaliseres på Hurum dersom Hurummarka hadde vært beskyttet av markalovgivning. Det er nå viktig at i hvert fall resten av Hurummarka nå kommer inn under denne beskyttelsen.

Turlaget ønsker at dersom utbyggingen gjennomføres må resten av Hurummarka legges inn under markalovgivning. Dette er primært et innspill til Asker kommune.

Turlaget har tidligere gitt tilsvarende uttalelse til Asker kommune i forbindelse med innspill til revisjon av kommuneplanens arealdel. Men vi ønsker å poengtere dette forholdet også her.

Utredningstemaer og kunnskapsgrunnlag (Kap. 7)

Naturmangfold

Planområdet inneholder så bratte åser at det er vanskelig å komme til med skogsmaskiner. Det er derfor betydelige områder med gammel skog, som ikke har vært utsatt for flatehogst. De flotte utsiktsåsene Mørketoås, Kremmerås og Lomvannsåsen er et slikt parti, som heller bør vernes enn gjøres utilgjengelige. Likeledes åsene rundt Fuglemyr skytebane og rundt Avgrunnsdalen.

Åsene i Hurum går nord-sør, med stupbratte øst- og vestvegger. Åsene stakk opp som øyer i perioden etter siste istid, mens dalene mellom åsene lenge lå under vann, der det samlet seg leire og andre løsmasser. Dalbunnene i planområdet er derfor flate og næringsrike, og i dag nesten fullstendig dekt av myrer. Skissen til planprogrammet viser at det er i disse flate myrområdene fabrikk og lager planlegges bygd. Lov om forbud mot bygging på myr har nylig ligget ute på høring, og et vedtak må respekteres.

Rødlistede arter er registrert i daler/myrer særlig i dalen øst for Kremmerås og i Avgrunnsdalen, altså områder som er i fare for å bli nedbygd.

I våtmarksområdet i nordenden av Rødbyvannet er 140 fuglearter sett, hvorav 30 rødlistede.

Turlaget mener at det må unngås utvidelse/ombygging av Rødbyveien i nordenden av Rødbyvannet som berører dette våtmarksområdet.

Friluftsliv

Under avsnittet «antatte problemstillinger» benyttes formuleringer som «vil kunne gi» og «vil kunne skape». Her bør man kalle en spade en spade og si «vil gi» og «vil skape».

Under avsnittet om utredningsbehov står det:

Det skal gjennomføres en kartlegging av dagens bruk av området til friluftsliv, inkludert ferdselsforbindelser, aktivitetsområder og aktivitetsmønstre, samt viktige funksjoner for ulike brukergrupper (barn/unge, eldre, organisert friluftsliv). Eksisterende kunnskap om friluftsliv skal innhentes fra databaser (f.eks. Naturbase, Ut.no og Strava), planer (f.eks. Asker kommunes handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer), samt andre offentlige tilgjengelige kilder. Denne kunnskapen skal suppleres med informasjon innhentet gjennom feltbefaring og intervjuer med informanter. Det skal legges til rette for dialog med lokale myndigheter, lag/foreninger, grunneiere og andre brukere for å sikre at kunnskap om bruk og behov fanges opp tidlig i prosessen.

Turlaget synes en slik formulering i utgangspunktet er fin, men det gjenstår å se om dette blir mer enn bare fine ord. Turlaget bidrar gjerne med innspill her, men det er viktig at dette er en ekteønsket prosess fra tiltakshavers side. Det krever at tiltakshaver har en proaktiv holdning til å innhente slik informasjon. Det må ikke være slik at det forventes av tiltakshaver at det er organisasjonene som skal være den aktive part i å ta initiativ i denne kartleggingen.

Turlaget ber om at tiltakshaver inntar en proaktiv og oppsøkende innstilling til å innhente informasjon om dagens bruk av området til friluftsliv. Turlaget bidrar gjerne med sin kunnskap om bruk og behov når det gjelder friluftsliv og naturmangfold og samarbeider gjerne med tiltakshaver i den videre planprosessen.

Turlaget vil med dette innspillet også gi noen punkter som spesielt må tas hensyn til når det gjelder friluftsliv:

Området vest for linjen Røskestadvannet-Delåsen-Skaufjellåsen-Sagene

I teksten samt i Figur 7-3 («kartlagte friluftsområder») er friluftslivsverdien i området kategorisert. Kategoriseringen ble utført av Hurum kommune i 2018. Området fra Røskestaddammen sydover til Tofte/Sagene er av en eller annen grunn kategorisert som «viktig» og ikke «svært viktig». Turlaget mener at området øst for linjen Røskestaddammen-Delåsen-Skaufjellåsen-Sagene må kategoriseres som «svært viktig». Dette er nærturmarka for befolkningen på Tofte/Sagene. I området går det en rekke turstier om enn ikke merket. Det er mange flotte turmål. På ut.no ligger det publisert flere turforslag i dette området.

Turlaget mener at Figur 7-3 i planprogrammet ikke gir et korrekt bilde av friluftslivsverdien i planområdet.

Planområdet griper inn i det som Turlaget mener er «svært viktig» friluftslivsområde på tre steder:

1. Området mellom Skaufjellåsen og Striglevann. Her går det en viktig og vakker tursti. **Turlaget mener at planarbeidet må sørge for at området mellom Skaufjellåsen og Striglevann blir bevart som attraktivt turområde.**
2. Korridor Striglevann-Barlindvann-Tofte. Denne korridoren skjærer tvers gjennom et område med flere viktige stier og turmål. I retning øst-vest er terrenget meget kupert. Anlegg oppe i dagen vil være særdeles ødeleggende. Det er helt vesentlig at det i dette området ikke lages infrastruktur som skjærer gjennom denne delen av marka. **Turlaget mener at planområdets korridor mellom Striglevann og Tofte må være uberørt oppe i dagen og at eventuelle kabler/rør må gå i tunell gjennom området.**
3. Areal rett syd for av Røskestadvannet. Røskestadvannet blir drøftet på annet sted i dette innspillet.

Området øst for linjen Røskestadvannet-Delåsen-Skaufjellåsen-Sagene

Mesteparten av området vest for linjen Røskestadvannet-Delåsen-Skaufjellåsen-Sagene vil i praksis være tapt for friluftslivet. Det samme gjelder tilgangen til Rødbykollen gjennom Avgrunnsdalen. Det hjelper ikke om diverse lommer og åsrygger i planområdet blir ubebygde, for de skraverte fokusområdene på planavgrensningskartet vil føre til sammenhengende inngrep og avsperring av terrenget i dalene i nord-syd-retning.

Når det gjelder dette området, vil turlaget påpeke tre forhold spesielt:

1. Område ved Lomvann og Kremmerkollen. Her er det en større «lomme» som ser ut til å komme utenfor inngjerdet område. Området vil imidlertid ikke lengre være tilgjengelig, hverken fra Oredalen eller Rødbyveien. Dette er et særdeles naturskjønt område.
2. Rødbykollen. Ut fra kartskisser ser det ut til at dette flotte utsiktspunktet og turmålet blir liggende utenfor gjerdet. Hovedtilkomst til Rødbykollen er gjennom Avgrunnsdalen. Denne tilkomsten vil utvilsomt gå tapt. Men det er tilkomst også fra

sti inn fra nordvest. **Turlaget mener at Rødbykollen må sikres som et attraktivt turmål med tilkomst fra nordvest.**

3. Oredalsveien. Bomveien gjennom Oredalsveien er en mye benyttet sykkeltrase. Denne veien muliggjør fine sykkeltraser på søndre deler av Hurumhalvøya. Oredalsveien vil gå tapt for allmenheten. **Turlaget mener at avbøtende tiltak må gjennomføres ved å opparbeide alternative sykkelruter.**

Røskestaddammen og Langevann

Sydsiden og vestsiden av Røskestadvannet samt vestsiden av Langvannet er innenfor planområdet, dette for å sikre vannforsyning til anlegget. Dette området må bevares som det eldorado det er for vannaktiviteter.

1. **Turlaget mener at et premiss for planarbeidet må være at det fortsatt skal være full tilgang til Røskestaddammen og Langevann med tilhørende strandsoner for vannaktiviteter.**
2. **Turlaget mener at sydenden av Røskestaddammen må bevares mest mulig idyllisk. Dette innebærer blant annet at veien langs sydenden ikke oppgraderes i nevneverdig grad.**

Landskap

Etablering av et stort produksjonsanlegg vil medføre omfattende terrenginngrep i form av skjæringer og fyllinger, samt etablering av bygg og infrastruktur som veier, kraftledninger og rørgater. Slike inngrep kan endre områdets karakter og visuelle kvaliteter, og gi fjernvirkninger sett fra høyereliggende områder i influenssonen.

Turlaget mener at det i reguleringsplanen må legges vekt på å plassere og utforme det nye landskapet, infrastrukturen, bygninger, gjerder og annen perimetersikring slik at det er minst mulig skjemmende og synlig for turområder i nærheten av fabrikkområdet.

Støy

Støy fra produksjonsanleggene kan virke sjenerende og også ha betydning for opplevelsen av områdene. Viktige friluftsområder vil bli utilgjengelige. Da er det viktig at de friluftsområdene som blir igjen ikke blir forringet av støy.

Turlaget mener at det bør settes krav i reguleringsplanen (bestemmelsen) om spesielle støytiltak i forbindelse med mekaniske prosessutstyr og ventilasjon.

Samfunnssikkerhet (Kap. 8)

Ingen kommentarer.

Øvrige plantemaer (Kap. 9)

Trafikkforhold

Det vises til innspill gitt under avsnittet om Friluftsliv der vi påpeker betydningen av å skjerme sydenden av Røskestadvannet for stor trafikk.

Når det gjelder anleggsperioden vil vi påpeke: **Turlaget mener at det i bestemmelsene i reguleringsplanen må inngå at det i anleggsperioden ikke skal anlegges veier i stitraseer eller blokkere stier utenfor perimetergrensen.**

Folkehelse

Hvordan virker det inn på folkehelsen (på kort og lang sikt) å bo i nærheten av et så helt opplagt bombemål, der følgene potensielt kan bli katastrofale også ved ulykker eller sabotasje?

Fra pågående kriger ser vi at fabrikker for krigsmateriell er og vil være hovedmål for angrep fra nært og fjernt hold, utført med varierende treffsikkerhet. En sprengstoffabrikk vil kunne gi eksplosjoner med katastrofale følger for arbeidere, folk bosatt i nærområder og fjernere områder. Selv i fredstid må sabotasjeaksjoner og ulykker kunne påregnes, noe som skaper frykt i befolkningen.

Turlaget mener at det må konsekvensutredes hvordan denne frykten innvirker på folkehelsen for folk som arbeider i eller bor i nærheten av fabrikk.

Forurenset grunn

Verken i kapittel 7.2.1 eller 9.1 er det nevnt at det på sjøbunnen utenfor Tofte ligger betydelige mengder udetonert (og dermed fortsatt farlig) sprengstoff, dumpet etter 2. verdenskrig. I planprogrammet bør det undersøkes om det vil bli forsvarlig når rester av nye sprengstoffkjemikalier følger med i avløpet fra fabrikk til det samme sjøområdet.

Avsluttende ord

Turlaget mener med dette at vi har gitt konstruktive innspill til den videre planarbeidet. Vi er bekymret for det stramme tidsprogrammet. Vi retter en innstendig oppfordring til tiltakshaver om å gjennomføre en mest mulig åpen prosess.

Vennlig hilsen

Lars Chr. Iversen

Randi Larsen

Kjell Rønneberg

Styreleder
DNT Asker Turlag